

Yr ysgol a'i gyd-destun

Mae fy ysgol lleoliad wedi lleoli mewn tref weddol cyfeillgar ac agos sydd wedi lleoli ar yrion y dinas. Yn ôl adroddiad Estyn am yr ysgol, dim ond rhyw 10% o blant yr ysgol sydd wedi dod o gartrefi lle mai Gymraeg yw'r iaith gyntaf, awgrymai hyn taw rhan fwyaf o'r disgyblion yn siarad Cymraeg yn ail-iaith a braidd yn ymarfer ei iaith Gymraeg yn ei cartref. Esbonia'r adroddiad hefyd bod nifer fach iawn o disgyblion yr ysgol wedi dod o gefndiroedd lleiafrifol ethnig sy'n awgrymu fod mwyafrif o'r gymuned lleol yn siarad Saesneg fel iaith gyntaf. Eto mae'r ysgol wedi lleoli yn tref lle nad oes llawer o deuluoedd difreintiedig gan taw dim ond 20% o ddisgyblion sy'n cymwys ar gyfer prydau ysgol am ddim mae'r ystadegyn yma o'r adroddiad Estyn yn nghefnogi fy natganiad bod yr ysgol ddim yn unddifreintiedig, oherwydd mae'r ffigwr yma yn llai na'r cyfartaledd Cymru ar gyfer y canran o'r ddisgyblion sy'n gymwys ar gyfer prydau ysgol am ddim yng Nghymru. Dywedai'r adroddiad hefyd bod tua 20% o ddisgyblion yr ysgol gyda Anghenion Dysgu Ychwanegol.

Damcaniaethau

Mae ymchwil parhaus yn dangos fod ymgysylltiad gyda'r ysgol ac athro/athrawes dosbarth yn wella llwyddiannau'r plentyn, lleihau absenoliaeth ac yn adfer hyder y rhieni yn addysg ei phlentyn. Mae disgyblion sydd gyda rhieni sy'n ymglymiedig yn ennill graddau uwch ac yn ennill maricau uwch yn ei profion. Mae e hefyd wedi cael ei brofi bod disgyblion sydd gyda rhieni sy'n ymglymu mewn mewn ei gwaith academaidd gyda sgiliau cymdeithasol gwell, a gwell ymddygiad na disgyblion lle nad yw'r rhieni yn ymglymu. Yn ôl Joyce Epstein yn ei llyfr hi, "Dylai addysgwyr dealltuedd cyd-destun mae'r disgyblion yn byw, chwarae a gweithio. Heb y dealltuedd yna mae addysgwyr yn gweithio ar ei pen ei hun ac nid ochr yn ochr gyda'r pobl pwysig arall yn mywyd y disgybl. Heb y perthynas yma mae'r athro/athrawes dosbarth yn gwahanu'r plentyn mewn i dau bersonoliaeth, sef plentyn ysgol, ac fel plentyn cartref, mae hyn wedyn yn anywbyddu'r plentyn cyfan".

Dechrau wrth fy nhraed..

Cysylltiadau rhwng yr ysgol, dysgwr a rhieni

Llyfr Cyswllt darllen— Mae'r disgyblion yn mynd a'i llyfr darllen cartref er mwyn darllen yn y tŷ gyda'i rhieni, ac i ymarfer, mae yna flwch yn y llyfrau cyswllt darllen lle gallai'r rhiant gwneud unrhyw sylwadau am ddarllen ei phlentyn, lle fyddai'r athro/athrawes dosbarth yn gallu gweld unrhyw broblemau. Yn yr un modd mae'r athrawon yn gwneud sylwadau am darllen y ddisgyblion yn y llyfryn yma. Mae'r rhieni felly yn cael ei gynnwys oherwydd ei fod yn gallu gweld cynnydd ei plentyn, lle gallen nhw wella, ac mae'r athrawon yn cadw mewn cysylltiad a'r rhieni yn aml.

Seesaw — Mae gan yr ysgol yma rhaglen Seesaw. Mae'r rhaglen ar-lein ond yn gyfrinachol gan fod pobl ond yn gallu cael mynediad i'r rhaglen trwy côd QR. Mae hyn yn ffordd wych o gynnwys a chadw cysylltiad gyda rhieni oherwydd byddai'r athro/athrawes dosbarth yn rhannu lluniau a negeseuon o'r blant yn gwneud gweithgareddau trwy gydol y diwrnod. Mae hyn yn wych gan fod rhieni yn gallu rhoi sylwadau ar y llun neu hoffi'r lluniau. Mae hyn yn cadw'r rhieni yn gwybodus o beth mae ei phlant yn gwneud yn yr ysgol.

Trydar a Facebook - Mae gan yr ysgol cyfrif trydar a Facebook lle mae lluniau o'r plant yn cael ei lan-lwytho, eto mae'r cyfrifau yn gyfrinachol lle dim ond rhieni sydd gyda mynediad i'r cyfrifau, byddai unrhyw negeseuon neu cyhoeddiadau yn cael ei rhannu ar y cyfrifau yma. Mae hyn o werth i'r rhieni oherwydd bod unrhyw negeseuon nwu unrhyw lwyddiannau'r ysgol yn cael ei lan-lwytho ar y cyfrifau er mwyn i'r rhieni cadw'n cyfoes gyda popeth sy'n dysgu yn yr ysgol.

Gwefan yr ysgol— Mae gwefan fy ysgol lleoliad yn hawdd iawn i'w ddeall gan fod popeth wedi rhannu mewn i gategorïau ac wedi labeli'n glir. Mae pob math o wybodaeth ar gael ar y wefan sy'n amrywio o polisiau, i gwisg ysgol ffurfiol, gwybodaeth am dripiu, bwydlen yr ysgol, neu unrhyw gwybodaeth byddai'r rhieni yn hoff o gael ar unrhyw adeg. Mae hyd yn oed categori yn seiliedig ar y rhieni ar y gwefan sy'n cynnwys is-deitlau

Noson Agored — Buodd rhai dosbarthiadau a blynyddoedd yn yr ysgol ar dripi i Gaerdydd er mwyn ymweld a'r amgueddfa lle mae'r deinosoriaid, (thema'r dosbarthiadau yma oedd deinosoriaid). Roedd y dripi i Gaerdydd yn weddol gostus ac felly roedd y rhieni wedi gwario llawer o arian ar y daith. Felly er mwyn cynnyws y rhieni fod yr arian wedi mynd o werth fe drefnydd noson agored/noson rhannu lle roedd pob dosbarth yn gwneud gwaith ar ddeinosoriaid ac yn creu hysbysfwrdd ac arddangosfa ei hun er mwyn dangos y rhieni beth roedd y blant wedi bod yn gwneud yn yr ysgol, a beth oedden nhw wedi dysgu o'r daith.

Noson rhieni— Er mwyn cadw'r rhieni mor cyfoes a gallen nhw mae'r ysgol lleoliad yn cynnal noson rhieni lle mae'r rhieni ar athro/athrawes dosbarth yng ngwrdd er mwyn trafod cynnydd y plentyn, a thrafod sut gallai'r plentyn gwella.

Polisi Drws Agored — Mae gan yr ysgol cyfan a pob athro/athrawes yr ysgol polisi drws agored lle gallai'r rhieni cael sgwrs neu codi unrhyw broblem sydd gan y rhiant ynglyng ag addysg y plentyn ar unrhyw adeg.

Cysylltiadau a'r gymuned

Newyddion Lleol — Wrth prif derbynfa'r ysgol mae yna arddangosfa sy'n dangos y newyddion lleol, yn rhoi cysylltiadau'r i gownselydd lleol ac yn trafod unrhyw newy'n cadw'r ysgol yn gyfoes gyda'r gymuned.

Dragon Bags — Mae yna bin mawr tu fas ar buarth yr ysgol lle gallai plant neu rhieni rhoi cyfraniadau dillad neu gemau a thegannau, mae hyn wedyn yn cael ei rhoi i bobl llai ffodus o fewn y gymuned. Felly mae'r ysgol yn rhoi cymorth i'r gymuned ac yn parchu ei gymuned ac yn fodlon rhoi i'r pobl llai ffodus.

Eglwys & Ficer — Mae gan y ficer y gymuned lleol perthynas arbennig gyda'r ysgol. Mae'r ysgol i gyd yn ei ymweld ag ef, ac mae'r ficer yn dod i ymweld ar disgyblion yn yr ysgol, ac yn cyflwyno gwasanaethau iddyn nhw.

Llywodraethwyr— Mae llywodraethwyr yr ysgol yma wedi'i gwneud lan gan gymysgedd o aelodau'r gymuned lleol, a rhieni, golygai hyn fod y gymuned yn rhan fawr iawn o benderfyniadau'r ysgol. Mae hyn hefyd yn golygu fod gan y rhieni barn ym mhob agwedd mae'r ysgol yn gwneud er mwyn sichrau y gorau am ei blant sy'n awgrymu bod y rhieni eto yn cael rhan fawr yn nhrefniadau'r ysgol.

Damcaniaethau

Mae rhieni a theuluoedd yn cael effaith enfawr ar llwyddiant y plentyn. Yn ôl Long (2007) a Rich (1987) Mae ymglymiad y rhaint a'r cymuned yn ymglymu i'w sefyllfa cartrefol. Dadleuir Sanders (2009) a Sheldon (2009) mae'r gymuned gan gynnwys gweithgareddau allgyrsiol gan pobl o tu allan, amser cinio yn cyfoethogi sgiliau myfyrwyr ac mae talentau yn cael ei adlweyrchu yn y clybiau yma su'n cael ei rhedeg gan aelodau'r gymuned. Mae ymchwil gan Davies (1996) wedi uwchleuo bod perthnasau gyda'r gymuned yn gwella perfformiad yr ysgol cyfan. Uwchleuir ymchwil gan Henderson a Berla (1994) fod llwyddiant yn dod os yw'r gymuned a'r amgysyllchedd yn cyd-fynd a cymorth a cefnogaeth eich rhieni. Mae'r damcaniaethau felly i gyd yn cyd-fynd ac yn adlweyrchu pwysigrwydd cadw'r cymuned yn rhan allweddol o ddysgu.

Davies, D. (1996). *Partnerships for student success. New Schools, New Communities*, (tud 13–21)

Epstein, Joyce.L (2001) *School Family and Community Partnerships: Preparing Educators and Improving Schools* Westview Press. (Tud 5)

Henderson, A., & Berla, N. (1994). *A new generation of evidence: The family is critical to student achievement*. Columbia, MD: National Committee for Citizens in Education.

Sanders, M. G. & Sheldon, S. B. (2009). *Principals matter: A guide to school, family, and community partnerships*. (Tud 16)

<https://www.yggtan-y-lan.co.uk/>

Estyn : <https://primarysite-prod-sorted.s3.amazonaws.com/ysgol-gynradd-gymraeg-tan-y-lan/UploadedDocument/de7c9cb6bdfc4c47aea9148dfc4330ca/ysgol-gynradd-gymraeg-tan-y-lan-en.pdf>